

Tương lai bầu cử 2008 của Hoa Kỳ

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Chưa bao giờ có cuộc bầu cử Tổng Thống tại Hoa Kỳ bắt đầu sớm như lần sắp đến này. Gần hai năm trước ngày bầu cử vào tháng 11, 2008, cuộc vận động tranh cử đã diễn ra sôi nổi và hào hứng vì cả hai đảng Cộng Hòa và Dân Chủ đã có rất nhiều ứng cử viên trong cuộc chạy đua vào Bạch Cung. Mỗi bên có cả gần chục người nhào ra tranh cử, chưa kể một số năm chờ, nếu gần sát ngày vẫn chưa có ứng cử viên nào sáng giá, sẽ nhảy thêm vào để dành chức Tổng Thống!

Hiện nay bên Cộng Hòa dẫn đầu có Rudolph Giuliani, cựu thị trưởng New York, nổi tiếng vì vụ 9-11, nhưng bị một số đảng viên cực hữu của Cộng Hòa nghi ngại vì ông này có những đường hướng ngược lại với cực hữu như ủng hộ phá thai, kiểm soát súng... Kế đến là Thượng Nghị Sĩ John McCain, trước kia tưởng năm chắc sẽ được Cộng Hòa cử ra nhưng vì ủng hộ cuộc chiến Iraq và bị đồng hóa với chính sách của Bush nên mất nhiều ủng hộ. Ứng cử viên Cộng Hòa ít người biết đến hơn là Mitt Romney, cựu Thống Đốc tiểu bang Massachusetts, thuộc đạo Mormon, đứng hạng ba. Sau cùng là những người ít tiếng tăm hơn nữa như Mike Huckabee, Sam Brownback và một số khác gần như không ai biết đến! Cựu thủ lãnh Hạ Viện là Newt Gingrich có thể sẽ ra ứng cử nhưng đang nằm chờ, cũng như Thượng Nghị Sĩ Chuck Hagel định tuyên bố ra tranh cử nhưng phút chót lại dùng dằng chưa dám! Một người nằm chờ khác khá nổi là Fred Thompson, hiện là tài tử nhưng được giới Cộng Hòa cực hữu ủng hộ nhiều, có thể sẽ nhảy ra vào phút chót.

Bên Dân Chủ dẫn đầu là bà Hillary Clinton, Thượng Nghị Sĩ New York, có cựu Tổng Thống Bill Clinton đứng sau vận động, nổi nhất vì là phụ nữ đầu tiên ra tranh chức Tổng Thống. Kế đến là Thượng Nghị Sĩ của tiểu bang Illinois là Barack Obama, đang lên như diều và sáng giá vì là da đen và được

nhiều giới tài tử của Hollywood ủng hộ! Hạng ba là John Edwards, kỳ bầu cử 2004 trước đứng chung liên danh với John Kerry và thua George W Bush, lần này nhất quyết phục thù. Edwards hiện đang lên và được nói đến nhiều vì vợ Elizabeth bị ung thư vú chạy khắp nơi, nhưng vẫn muốn chông ra tranh cử. Cựu phó Tổng Thống Al Gore tuy tuyên bố không tranh cử nhưng vẫn nằm chờ, hy vọng đến gần ngày bầu cử cả Hillary lẫn Obama bị sụp vì chuyện bất lợi đàn bà, da đen, sẽ được đảng Dân Chủ triệu hồi để ra tranh cử tiếp! Gore hiện đang nổi và tăng uy tín nhiều vì đưa ra vấn đề toàn cầu hâm nóng và phim tài liệu "An inconvenient truth" của ông này về global warming được giải Oscar. Thống Đốc Bill Richardson của tiểu bang New Mexico tương đối được nói đến nhiều vì là người gốc Mỹ đầu tiên ra tranh chức Tổng Thống, nhưng không được nổi cho lắm! Ít người biết đến hơn là Thượng Nghị Sĩ Joseph Biden và Christopher Dodd, cũng ra tranh cử nhưng ít hy vọng! Ngoài ra còn một lô ứng cử viên vô danh tiểu tốt khác cũng nhảy ra tranh cử nhưng gần như không được ai để ý đến!

Các ứng cử viên của hai phe Cộng Hòa và Dân Chủ phải trải qua cuộc bầu cử primary trong đảng trước để được bầu ra đại diện hai đảng trong kỳ bầu cử chung tháng 11, 2008. Hiện nay còn quá sớm để biết được Giuliani và Hillary Clinton có thắng được kỳ primary không hay sẽ bị những ứng cử viên khác qua mặt và tạo bất ngờ. Tiên đoán về bầu cử ở giai đoạn này dĩ nhiên là còn quá sớm và những bất ngờ còn nhiều để thay đổi bộ mặt của cuộc bầu cử. Tuy thế hiện nay vấn đề quyết định quan trọng nhất vẫn là cuộc chiến Iraq và những biến chuyển về Iraq trong thời gian sắp đến sẽ xác định phần lớn cho số phận của các ứng cử viên.

Thiệt hại nhất do Iraq gây ra là Thượng Nghị Sĩ McCain. Ông này ủng hộ Bush hết mình trong vụ đòi tăng quân và nâng nấc cho rằng Hoa Kỳ không thể rút quân tại đây, nếu không muốn bị thảm họa sau này. Tuy nhiên hiện nay dân chúng Hoa

Kỳ đa số đã chống chiến tranh nên McCain lâm vào thế kẹt và mất dần ủng hộ. Nhiều phần cuộc chiến Iraq với thế sa lầy không giải quyết được còn kéo dài đến 2008, sẽ làm cuộc vận động tranh cử của McCain chìm xuống theo. Thực sự không những Iraq làm McCain tiêu tủng nhưng có triển vọng làm Cộng Hòa cũng thua Dân Chủ trong kỳ bầu cử Tổng Thống sắp đến. Vì cuộc chiến Iraq là yếu tố số một làm chính quyền Bush mất hết ủng hộ, dân chúng Hoa Kỳ sẽ thấy rằng những sai lầm nói chung của đảng Cộng Hòa đã đưa Hoa Kỳ vào thế suy yếu trên mọi mặt và buộc tội chung cho đảng Cộng Hòa. Ứng cử viên do Cộng Hòa đưa ra trong cuộc bầu cử 11/08 sẽ bị đồng hóa với những thất bại này và khó lòng gây được uy tín trong giới đi bầu.

Những vụ scandal liên tiếp gần đây còn làm cho Cộng Hòa mất điểm hơn nữa. Như vụ xử án Libby, phụ tá của phó Tổng Thống Cheney đã buộc tội một cách gián tiếp ngay chính Cheney. Gần đây hơn nữa là vụ bộ trưởng tư pháp Gonzales đuổi một số Công Tố Viên vì chính trị bị chỉ trích nặng nề và bị kêu gọi phải từ chức. Chính quyền Bush như đang bị vây tóa khắp nơi, không còn làm được điều gì hữu ích! Tuần lễ qua, cả hai Hạ Viện và Thượng Viện đã bỏ phiếu để buộc Bush phải bắt đầu rút quân ra khỏi Iraq kèm trong đạo luật tài trợ ngân sách chiến tranh Iraq. Bush hứa hẹn sẽ phủ quyết luật này nhưng điều đó sẽ làm bộ Quốc Phòng hết tiền trong vòng vài tháng đến. Đây sẽ là cuộc đụng độ sôi nổi nhất giữa Hành Pháp và Quốc Hội và có thể là bước đầu trong việc Quốc Hội dùng quyền lực về ngân sách để bắt Bush phải chấm dứt chiến tranh!

Thực sự dù cho không có cuộc chiến Iraq, dù các vụ scandal không liên tiếp xảy ra cho đảng Cộng Hòa, chu kỳ biến chuyển giữa cấp tiến và bảo thủ trong lịch sử Hoa Kỳ cho thấy thời điểm thay đổi đã đến. Đảng Cộng Hòa đồng hóa với bảo thủ đã giữ quyền hành từ khi George W Bush lên Tổng Thống năm 2000, đã ở cuối chu kỳ của bảo thủ. Mỗi chu kỳ thay đổi từ 8 đến 12 năm như kể

từ thời của Tổng Thống Roosevelt là 12 năm cấp tiến, thời Eisenhower là 8 năm bảo thủ, thời Kennedy-Johnson với 8 năm cấp tiến, trở lại với Nixon nối tiếp bằng Gerald Ford là 8 năm bảo thủ. Carter là trường hợp hãn hũu chỉ giữ được 4 năm cấp tiến và bị chu kỳ với Reagan nối tiếp bằng Bush bố bảo thủ giữ đến 12 năm. Clinton trở lại với cấp tiến được 8 năm và thay đổi với bảo thủ của George W Bush. Như thế quả lắt thay đổi chu kỳ bảo thủ-cấp tiến đã bắt đầu với cuộc thắng thế trong Quốc Hội của Dân Chủ cuối năm qua và sẽ chính thức trở lại chu kỳ cấp tiến với cuộc bầu cử Tổng Thống 2008 sắp đến. Và điều đó có nghĩa Dân Chủ sẽ thắng trong kỳ bầu cử này!

Chu kỳ thay đổi từ bảo thủ sang cấp tiến thực ra dễ hiểu vì những thái quá của chính quyền Bush trong những năm cầm quyền vừa qua. Chưa bao giờ sự cách biệt giàu nghèo xảy ra nặng nề như hiện nay với những chính sách của Bush cắt thuế cho người giàu và chuyển gánh nặng sang giới trung lưu và giới nghèo. Theo thống kê mới nhất, 1% số người giàu nhất chiếm giữ khoảng một phần tư tài sản của xã hội, 10% số người giàu nhất chiếm hơn 50% tài sản. Phần còn lại 90% số người trung lưu và người nghèo chia nhau! Cách biệt lớn lao này chỉ xảy ra trước đây hồi năm 1928, thời kỳ của Great Depression! Điều đó có nghĩa kinh tế Hoa Kỳ có cơ đi vào khủng hoảng như thời đầu thế kỷ 20, chỉ vì sự mất thăng bằng do giàu nghèo này tạo ra!

Chính quyền Bush với ý thức hệ bảo thủ nặng nề đã làm xã hội Hoa Kỳ bấp bênh hơn trước nhiều. Lý do sự vững chắc của xã hội căn bản đặt trên sự sung túc và đa số của giới trung lưu. Giới này thấy mình càng ngày càng nghèo đi, trong khi những CEO của các đại công ty được trả hàng trăm triệu Mỹ Kim mỗi năm, lại được cắt giảm thuế! Không những thế vấn đề bảo hiểm sức khỏe càng ngày càng tệ hại. Hiện nay có đến hơn 40 triệu dân Hoa Kỳ không có bảo hiểm sức khỏe và con số này không phải chỉ là giới nghèo nhưng đã bắt đầu lan đến giới trung lưu,

những đòi hỏi thay đổi nghiêng về cấp tiến chắc chắn sẽ gia tăng và làm tăng lợi thế cho đảng Dân Chủ nhiều.

Như vậy lời tiên đoán đầu tiên cho cuộc bầu cử năm 2008 là Dân Chủ sẽ thắng thế. Nhưng vấn đề là ai sẽ là đại diện của Dân Chủ để tranh chức Tổng Thống? Hillary Clinton đang dẫn đầu và có bộ máy tranh cử hữu hiệu với chồng là cựu Tổng Thống Bill Clinton tiếp sức. Nhưng Hoa Kỳ đã sẵn sàng để bầu cho một người đàn bà lên nắm vận mệnh quốc gia hay không? Và liệu dân chúng đã chán cảnh một triều đại Clinton thay phiên tiếp nối với triều đại của Bush không? Sau thảm họa là dân Hoa Kỳ sai lầm bầu cho George W Bush, tạo thành triều đại Bush bố, Bush con, nhiều người sẽ ngần ngại không muốn cảnh triều đại mới Clinton chồng, Clinton vợ!

Barack Obama có vẻ đang lên, nhưng dân Hoa Kỳ ngoài mặt cho mình không còn kỳ thị, trong các cuộc thăm dò đều giả dối cho là không để ý đến màu da, thực sự kỳ thị vẫn còn rất nặng. Khi đứng trong phòng phiếu, bỏ phiếu không ai biết đến lá phiếu của mình, dân da trắng sẽ không ai muốn bỏ phiếu cho người da đen lên làm Tổng Thống! Điều này có nghĩa tuy đang đứng hạng ba, John Edwards có lẽ có triển vọng hơn cả! Với chủ trương chống chiến tranh Iraq một cách dứt khoát, có những chương trình xã hội cấp tiến nhất là về vấn đề bảo hiểm sức khỏe, Edwards thu hút được nhiều ủng hộ của Dân Chủ. Hơn nữa, là da trắng, là đàn ông, Edwards nhiều phần đến gần ngày bầu cử primary sẽ vọt lên để qua mặt Hillary và Obama khi đảng Dân Chủ thấy rằng đưa một người đàn bà hay một người da đen ra ứng cử có thể sẽ làm tăng lợi thế cho Cộng Hòa quá nhiều!

Tóm lại cuộc bầu cử năm 2008 còn quá sớm để tiên đoán chính xác nhưng nếu cuộc chiến Iraq còn kéo dài đến lúc đó, Dân Chủ sẽ thắng thế Cộng Hòa để nắm chính quyền. Những biến chuyển về kinh tế trong nước cũng như trên toàn cầu và những đòi hỏi thay đổi xã hội sẽ đưa đến một chu kỳ cấp tiến thay thế cho

bảo thủ, đã làm thiệt hại quá nhiều cho tiềm năng của quốc gia Hoa Kỳ trong gần 8 năm qua.

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng
<http://www.nguyendinhphung.com/>